

6 In rule 24 insert the words 'or substitute' between the words 'or addition' and 'of certain words.'

7 In rule 30 delete the proviso.

8 In rule 31 delete sub-clause (c).

9 In rule 37 substitute the words 'fifteen minutes' for the words 'five minutes.'

10 In rule 46 add the following sub-rule: (3) All questions shall be answered by the Chief Officer or the Municipal Commissioner as the case may be.

11 In rule 67 delete the words 'provided the same...such decision'.

Mr. SPEAKER.—Under rule 16 (2) of Rules of Procedure the consideration of these amendments stands postponed. Now, the next Bill.

BANGALORE WATER SUPPLY AND SEWERAGE (AMENDMENT BILL, 1965)

Motion to Consider.

Sri R. M. PATIL (Minister for Municipal Administration).—I beg to move:

“That the Bangalore Water Supply and Sewerage (Amendment) Bill, 1965, be taken into consideration.”

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

“That the Bangalore Water Supply and Sewerage (Amendment) Bill, 1965, be taken into consideration.”

† Sri R. M. PATIL.—Sir, this is an amendment Bill. Amendments are sought on simple ground that the Water Supply and Sewerage Board be empowered to administer its affairs in an autonomous way. To facilitate day to day administration, certain verbal amendments are suggested and certain adjustments in the provisions of the existing Bill are also suggested. There is no material change so as to jeopardise the interest of any citizen who is so far supplied with water. I therefore crave the indulgence of the House to support the amendment as it is brought.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ. — ಸಭಾಪತಿಯವರೇ, ಈಗತಾನೇ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ 1965ನೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮತ್ತು ಸ್ಯೂಯರೇಜ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇಂತಹ ಒಂದು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಾಹಸ ಮಾಡಿದರೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ವಿಷಯ. ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಗರಿಕರು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈಗಿನ ನೀರು ಸರಬರಾಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಈಗ ನೋಡಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ತಮ್ಮ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಈಗಾಗಲೇ ವರದಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದೂ ಸಹ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದತ್ತು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮತ್ತು ಸ್ಯೂಯರೇಜ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದೇನಿದೆ ಇದು ಒಂದು ನೀರಾವನ್ನು ಮಾರತಕ್ಕ ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯೋ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಾಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ವಸ್ತು ಅಂದರೆ ಗಾಳಿ ಇವನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನೀರೇ. ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರದ ವಸ್ತು ಎಂಬ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇವತ್ತು ಇವರು ಪರ್ಯಾಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಇವತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನ ಮಧ್ಯೆ ವಾಟರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದೇನು ನಿರ್ವಾಣವಾದಿದೆ ಅದು ನೀರನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅದು ನೀರೋ ಅಥವಾ ನೀರಾನೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಮಾರದೆ ಇರತಕ್ಕ ಮಾದಕಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನೀರನ್ನೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಮಾದಕ ವಸ್ತುವಿನ ಹಾಗೆ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಗಡಿಯೊಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿ ಈಗ ನೀರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇರಾಖೆಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಈ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಮೂಲಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನೀತಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೇ ಆಗಿರಲಿ ಆ ಸರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೂ ಇವರು ಸುಂಕವನ್ನು ಹಾಕುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾಳೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಾಳಿಗೂ ಒಂದು ಸುಂಕವನ್ನು ಹಾಕುವ ವಸ್ತುವೆಂದು ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ವಾಟರ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಕೆಲವು ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಡಿಮ್ಯಾಂಡನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆ ರೀತಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅವರ ಜೈತನ್ಯಕ್ಕೆ ಮೀರಿದಂತೆ ಬಿಲ್‌ಗಳು ಬಂದಿವೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಈ ಬಿಲ್‌ಗಳು ಬಂದಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ 60, 70, 100, 150, 200 ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಒಂದೊಂದು ಮನೆಗೆ ನೀರಿನ ಸುಂಕದ ಬಿಲ್ ಇತರ ಮನೆ ಖರ್ಚಿನ ಬಿಲ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿವೆಯೆಂದು ಅನೇಕ ಜನರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

12-00 NOON.

ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಮೀಟರುಗಳು ಗಾಳಿಗೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮೀಟರುಗಳಲ್ಲಿ ರೋಷ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ರೋಷ ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಜನಗಳು ಮಾತ್ರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ನೀರಿನ ಮೀಟರು ಚಾರ್ಜನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪಾಪ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಜನಗಳು ತಮ್ಮ ಜೋಬಿನಿಂದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಚಾರ್ಜನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವೆಚ್ಚದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ನನಗೆ ಅನೇಕ ಜನ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತರಾಗಿ ಯಾವರೀತಿ ದಿನಚರಿಯ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಸರಿದೂಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಜ್ (16) ರಲ್ಲಿ "For Carrying on its operations under this Act, the Board shall levy rates, fees, rentals and other charges and shall vary such rates, fees, rentals and charges from time to time in order to provide sufficient revenues" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಯದ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನೀರಿನ ಸುಂಕವನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೆ ಏರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳತಕ್ಕವಾದ ಇಷ್ಟೆ. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡತಕ್ಕ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೊರಗಡೆ ಹಣ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಹಣವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕಾದರೆ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಮಸೂದೆ ಅವಶ್ಯಕ ವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಅದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರು ಈ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವಿಧೇಯಕದ ಮುಖಾಂತರ ನೀರನ್ನು ಮಾರಾಟಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಗರಗಳ ಜನತೆಗೆ ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಯಾರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಂಬಂಧ ಇದೆಯೋ ಅವರಿಗೆ ಎಂದರೆ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೆ ಅವರ ಹಣಕ್ಕೆ ಬಡ್ತಿ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವಾದ ಇದೆ. ಜನತೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಗಿದೆ. ಈ ಎರಡು ವಾದಗಳನ್ನು ಈ ಮಸೂದೆಗೆ ಗಂಟು ಹಾಕುವುದು ಬೇಡ. ಅದಕ್ಕೆ

ಸಾಕಷ್ಟು ಬಡ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಇಬ್ಬರದೂ ಇದೆ. ಆ ಹಣವ ಬಡ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜನತೆಯ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಂಕವಿಂದ ಹೇಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಏನಿದೆಯೋ ಅದು ಈ ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅವನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇವುಗಳ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಪರಿಶ್ರಮದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ನಾವು ಸುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಸಾರಿ ಹೇಳತಕ್ಕವರಿಗೆ ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಸುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಮಾಡುವುದು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎದೆಮುಟ್ಟಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ನೀರಿನ ಸಂಕವನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಏನಿದೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಒಂದು ಸರ್ವಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಎಷ್ಟು ನೀರಿನ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆ ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಿರಿ, ಹಾಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಿರಿ ಆಹಾರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಹಾಳು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಜನಗಳು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಮನುಷ್ಯ ಎಷ್ಟು ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. 1 ತರಕಾರಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ 10 ಕೂಡ ನೀರು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ 10 ಗಾಲನ್ ನೀರು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಹಾಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ಗಾಲನ್ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜನಗಳು ಎಷ್ಟು ಹೊರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ರೆಕ್ಕೆಕಾಕಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಸಂಕವನ್ನು ಹಾಕುವುದಾದರೆ ಜನ ಸ್ವಾನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುವಾಗ ತರಕಾರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವುದು ಸ್ವಲ್ಪವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರು ಇಬ್ಬರೂ ಜೋಗೂಡಿ ನೀರಿನ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಯಾವ ವಜ್ರದ್ದು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಕೂನೆಯಷ್ಟು 5-6 ಸಾವಿರ ಗಾಲನ್ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನಾದರೂ ಕೊಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವುದರಲ್ಲಿ ಸುಂಕವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನವ ಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ನೀರಿನ ದರ ಇತ್ತೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ. ಅದೇ ದರವನ್ನೇ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬರ್ಕಾಡ್‌ತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರೂ ಸಮಭಾಗವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇಬ್ಬರದೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ತೀರ್ಮಾನವಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳವರೇ ನಿಜ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 10 ಲಕ್ಷ 75 ಜನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೂಲಿಗಾರರು, ಗೃಹಿಣಿ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ವರ್ತಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥವರ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ಈ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಏನು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ಅದು ಇವೊತ್ತಿನದಿವನ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ಅಪಹರಿಸತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ನೀರು ಇವೆರಡೂ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುವುಗಳು ಮನುಷ್ಯನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಸಂಕವನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಹಕ್ಕಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ತತ್ತ್ವ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಪಾಪನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಸಂಕವನ್ನು ಹಾಕತಕ್ಕ ಕೆಲಮುಖ ವಿವರವೋ ಅದನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡಿ ಜನತೆಗೆ ನೀರಿನ ರಿಯಾಯಿ ಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಈ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪುನಃ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತಂದರೆ ಆಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

† Sri K. DEVAIAH (Malleswaram).—Mr. Speaker, the Hon'ble Minister for Development, Panchayat Raj and Municipal Administration has brought the amendment to the Mysore Water and Sewerage Board Bill, 1965. The Water and Sewerage Board is already existing and this amendment is moved to give full powers to the Board so as to see that major works are tackled in the immediate future. Although this Bill has got far reaching effect on the affairs of the citizens of Bangalore, in a

(SRI K. DEVAIAH)

way this is a good amendment. In fact, it gives more powers to the Board which consists of very good retired officers who have worked in different sections of the Government and who have come in contact with several kinds of people in different parts of the State. With their vast experience and with the feeling that they have got to serve the country, the State and even the poor people of the City, I have no doubt they will carry out their work admirably well. There will not be any interference by this amending Bill and it is they who have to come to the rescue of the Corporation of the City of Bangalore.

Before speaking further on this matter, I have to bring to the notice of this august House the circumstances under which the City has developed. If we take the History of Bangalore City, it started with a population of 89,000 and went up gradually, and after integration big layouts and extensions came up on all sides of the City. We must remember that after becoming the capital of the new Mysore State, the Corporation of the City of Bangalore had to take more responsibility and more money had to be spent for the welfare and upkeep of the City. The Corporation has to meet the day-to-day expenditure on cleanliness, health and other amenities of the several divisions of the City of Bangalore. The Central Government has put up several factories here inviting hundreds and thousands of outside labour in the heart of the City. The cry of the general public, if I am permitted to say, is the source of water and other amenities. The fact that several factories have sprung up on all sides of Bangalore, both by the Central and State Governments and private parties, the life of the ordinary citizen of the City of Bangalore has become very difficult. You cannot get a rented small house even for Rs. 50 per month. For a family of two or three persons, milk alone will cost Rs. 30 per month and fuel is also costly. It is very difficult to live in Bangalore City without a minimum amount of Rs. 300 per month. Class III officials and class IV servants, who have to come to their offices from extensions like Jayanagar and Rajajinagar will have to spend about a rupee every day for purposes of conveyance. This is the state of affairs of the citizens of Bangalore and now though this amending Bill is going to help us to impliment the promises made by the Government for giving water to the citizens of Bangalore, the reality must be faced. The Government and the Corporation have got their responsibility and they cannot keep quiet. There should be co-ordination between the Government and the Corporation. The Corporation, of late, has resolved to reduce the taxes from 15 per cent to 12½ per cent for houses whose rental value is Rs. 50 and above and from 13½ per cent to 10 per cent for houses whose rental value is less than Rs. 50. So there will be some savings to the people and the Corporation will be left with only a small margin. The Corporation is here to help the people and it should utilise the amount so collected for the benefit of the people. I request the Government to see that the industrial units in the City of Bangalore, which are receiving

water from the Water Board on non-domestic conditions, must keep aside every year out of their total income, some percentage of income towards water supply for meeting the increasing demand. The Corporation is paying cent per cent charges to the Electricity Board towards power supply to the street lights. So also, it should, out of the taxes collected from the rate payers, pay some amount to the Water Board for the free allowance of water to the general public.

I am sorry to state that neither the Trust Board nor the Government came to the rescue of the people living in the slum areas within the Corporation limits. The Corporation, after considering the subject for about eight years, decided to regularise the so-called revenue budgets and the people themselves gave out portions of their land for formation of roads, etc. They had put up small huts...

Mr. SPEAKER.—These are matters which are very important, but the Hon'ble Member must be brief.

Sri K. DEVAIAH.—Though they themselves came forward and paid the layout charges and tried to regularise the layouts, they are living practically in very bad circumstances in several slum areas within the heart of the City. It is true that the people living in extensions have got scope of meeting the demand. The middle-class, the lower middle-class and Class IV people working in different institutions for the welfare of the City of Bangalore are not able to meet their day-to-day demand for food and other things. Therefore, though the concession towards water supply to be given to the people is not included in this Bill, I request the Government, when this kind of amendments come, to sit in judgment with the Corporation authorities as well as the Water and Sewerage Board and come to the conclusion that the free allowance of water which was enjoyed by the people of Bangalore all these years must be given and must-not be denied at any cost.

It is a good thing that power has been given to the Water and Sewerage Board to spend upto Rs. 5 lakhs for remunerative and non-remunerative works without the interference of the Government and for works costing more sanction of Government is required.

The Board has to pay interest and other incidental charges. It has to pay interest on Rs. 9 crores, for the materials transferred to the Water Board. I think it will be a huge sum. Even there is no proper account for this Rs. 9 crores worth materials transferred to the water Board. There should be proper account rendered for it which should be scrutinised by a Committee. Then the Corporation also have spent lakhs of rupees for laying water mains and sub-mains and they have also taken a loan of Rs. 1 crore for augmenting the water supply. All these things should be taken into consideration and no interest should be charged on this sum of Rs. 9 crores. It should be made part and parcel of the subsidy to the Board. This is my sincere request to Government that every year the Central Government or the State Government must give some subsidy to the Board for maintenance and supply of water and sewerage system so that it can meet the demands

(SRI K. DEVAIAH)

and take up the work of bringing Cauvery water to Bangalore successfully. There should be no objection either from the World Bank or the Central Government. The citizens of Bangalore should be assured of their needs of water supply without any trouble which they are experiencing at present.

With these words, I thank the the chair for having given me this opportunity.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ನಂಜಪ್ಪ (ಕಬ್ಬನ್‌ಹೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರು ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಮತ್ತು ಸ್ಕೂಯರ್‌ಜ್ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟು ಬಿಲ್ಲು ಎಂದು ಇಚ್ಛಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿರುವುದು ವಾಟರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ವರದಿಗೇ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮೊದಲು ಇತ್ತು. ಅದೇ ಈಗ ಜನತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾಟರು ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ಮೊದಲಿಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನವರು ಜನರಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರ ಗ್ಯಾಲನ್ನುಗಳಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಫೈವ್ ಟೆಟುಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ 1500 ಗ್ಯಾಲನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈಗ ವಾಟರು ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಏನು ನೀರನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಜನತೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದರಂತೆ ಈಗಲೂ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಡಲು ಬೋರ್ಡ್‌ನವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯವಾಗಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಗ್ಯಾಲನ್ನುಗಳಿಗೆ 11 ಪೈಸೆ ಇದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ 17 ಪೈಸೆ ಇದೆ, ಕಂಟ್ರಾದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ 22 ಪೈಸೆ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ರೇಟು 30 ಪೈಸೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಲೀಟರುಗಳಿಗೆ ಎಂದು ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಫೀ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಎಂದು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀರು ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇದರಿಂದ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಡೇಟಾ-ಡೇ ಲಿಮಿಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಹೊರಿಸಿದರೆ ಭಾರ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಜನತೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಒಡೆದು ನೀರು ಧಾರಾಕಾರವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಯಾರೂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಗ್ಯಾಲನ್ನುಗಳು ನೀರು ವೇಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕಡೆಗೂ ಸರ್ಕಾರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಜನಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಬಂಡಿತ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಬೋರ್ಡ್‌ನವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬೆಂಗಳೂರೂ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಮನೂವೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಚ್ಛಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನವರೇ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಂತಹ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಮಂಡಲ ಇರಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಅಂತಹ ಬೋರ್ಡ್ ಅಸ್ಟಿಶ್ಯಕ್ಟ್ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜಪ್ಪನವರು, ಹಿಂದೆ ಅವರು ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಮೇಯರ್ ಆಗಿದ್ದು ದೊರೆತ. ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿದ್ದು ರಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ನೀರಿನ ದರ ಹೆಚ್ಚಿತು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉರುಗಳ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಜನಕ್ಕೆ ಏನು ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಈಗಲೂ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ

ಈಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಂದೋಲನವೇ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೇನೋ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮಾಮೂಲಿನ ವಿಂತೋ ಅದರಂತೆ ಉಚಿತ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು. ಸ್ವಾಮೀ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಮಾುಟ್ಟು ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಸುಂದರವಾಗಿರಬೇಕು, ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು, ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನುಗಳು ಬೇಕು. ಜನಗಳಿಗೆ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶ. ಆ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ವಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನು ಇದೆ. ನಾವು ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಜವಾಬು ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೊಳ್ಳಲಾರದು ಎಂದು, ಈಗ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನಿರ್ಮಿಸಿ ತರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು 25 ಕೋಟಿಯ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ಕೂಡ ಇದೆ, ಇದು ಬಹು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ಮಂಡಲಿ ಇರಲಿ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೇ ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಲೇ ಟಿಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಟ್ರಸ್ಟು ಬೋರ್ಡು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಬಿ. ಟಿ. ಎಸ್. ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಕಾರವೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಮಂಡಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಎನ್ನುವಂತೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀರಿನ ಸರಬರಾಜು ಹಾಗೂ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಬೋರ್ಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಮಂಡಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹಂಚಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟೊತ್ತು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿಕತೆ ನಡೆಸುವ ಪಕ್ಷ ದವರೇ ಇಲ್ಲವುಮರೆಗೂ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ 17 ವರ್ಷಗಳಂತರ ಇಂದು ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅದಳಕ್ಕೆ ಪೌರಸಮಿತಿಯವರ ಅಧಿಕತೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆಗೆ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಪೌರಕಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಷ್ಟೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವ ರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಟೀಲರವರ ಕಂಪು ಕಣ್ಣು ಪೌರ ಸಮಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಅವರು ಯಾವೊತ್ತು ಈ ಪೌರಸಮಿತಿಯವರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಪದಚ್ಯುತಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದೂ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಂದ ಇದ್ದ ಕಾನೂನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಆಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಕಾನೂನು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಮತ್ತು ಬೋರ್ಡು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಸೆಕ್ಷನ್ನು 84 (ಎ) ನಲ್ಲಿರುವ ಸಬ್‌ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳು (ಬಿ) ನಿಂದ ಹಿಡಿದು (ಎಸ್) ತನಕ ನೋಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಕ್ಲಾರುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಮಾರ್ ಮಾಡುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವಂತೆ 84 (ಎ) ನಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ 61 (ಎ) ನಲ್ಲಿ ವಾಟರು ಸೆಕ್ಷು ಬೈ ರಾಗಲು ಎಂದು ಮತ್ತು 61ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ವಾಟರು ಸೆಕ್ಷನ್ನು ರೆಗ್ಯುಲೇಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. 61ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಸಬ್ ಕ್ಲಾಸು (ಎ) ನಲ್ಲಿ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈಗಾಗಲೇ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ನಲ್ಲಿ ಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೂ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು 30 ರಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಾನೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸ ಜಪ್ತವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ನ್ಯಾಯ ಹೈಕು ಒಂದು ಕಡೆ ಒಡೆದು ಹೋಗಿ ಅದರಿಂದ ನೀರು ಸೋರಿ ವರ್ಧವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಈ ಬೋರ್ಡಿನವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ತಾನೇ ನಾನು ನೋಡಿದೆ. ಕುರುಬರ ಸಂಘದ ಬಳಿ ಒಂದು ನಲ್ಲಿಯ ಹೈಕು ಒಡೆದು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಹಂದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುವ ಹಾಗಿರ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನು ಇರಾಖೆಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ಅವರ ಶಿಫಾರಸು ಆಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಗ್ಯಾಲನ್ನುಗಳಷ್ಟು ನೀರು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ವಿಳಂಬವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೋರ್ಡೇನೋ ಇರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಒಡೆದು ಹೋಗುವ ನಲ್ಲ ಪೈಪುಗಳ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಇವರೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ

12-30 P.M.

ಸಚಿವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಕಷ್ಟವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಒಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನುಗೆ ಒಂದೊಂದು ಮೊಹರ್ರಾದಿಂದಲೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರುಗಳು ಆರಿಸಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಯಾ ಮೊಹರ್ರಾದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನರು ಅವರ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಒಂದು ಮೊಹರ್ರಾದಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಿದ್ದಾಗ ಅವರು ಅದನ್ನು ಆ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರು ಮೂಲಕ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಮೊಹರ್ರಾಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೊಸದಾಗಿ ನಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಆ ಜನರು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ನಂತರ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ, ಸ್ವಲ್ಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಗ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ನೀರಿನ ಸರಬರಾಯಿಗಾಗಿ ಇರತಕ್ಕ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಕಾವೇರಿ ನೀರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನುನ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಬೋರ್ಡನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಮಧ್ಯೆ ಅದಕ್ಕೂ ಇದಕ್ಕೂ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ನಾವು ಯಾರಿಗೂ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಘರ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಹರಿಸಲಾಗುವುದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗಿದೆ, ಈ ಬೋರ್ಡಿನಿಂದ ಬೇಗ ನೀರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನೀಗ ಪುನಃ ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿಯೂ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳೆರಡೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಘರ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವು ಮುಂದೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri R. M. PATIL (Minister for Municipal Administration).—Sir, the apprehension expressed by the Hon'ble the Leader of the Opposition in respect of clause 16 is unfounded.

In regard to levy of rates, fees, renewals and other charges, there is the consultative committee. It can help the Board to come to right decisions in respect of all these matters.

As regards distribution of water, section 31 as it stands is an enabling section which will be of much use if the Board takes this step which is beneficial to the citizens of Bangalore. So far as the Metropolitan Area is concerned, it is essential to invest money which is sufficient to finalise this project and I may inform the House that the International Development Association has come forward through the World Bank to help us. In order to make this Board a businesslike Board and to help this Board in day-to-day administration, these amendments have been brought.

Sri Gopala Gowda suggested that sections 61A and 84A are not helpful. My humble submission is, they are only recasting sections. Section 61A forms part of Section 84; similarly section 61A also forms part of section 61. Therefore, there is nothing new. I therefore submit that the Bill may be taken up for consideration clause by clause.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That the Bangalore Water Supply and Sewerage (Amendment) Bill, 1965, be taken into consideration.”

The motion was adopted.

CLAUSES 2 TO 9.

Mr. SPEAKER.—The question is :

“That clauses 2 to 9, both inclusive, stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 2 to 9, both inclusive, were added to the Bill.

CLAUSES 10 TO 29.

Mr. SPEAKER.—To clause 10 there is an amendment by Sri Anna Rao Ganamukhi. He may move it.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—I may kindly be permitted to move that amendment. He has sent a letter to you that due to personal inconvenience he could not be present in the House.

Mr. SPEAKER.—What is the provision under which the member asks me to give him permission?

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—Under the precedents and practices of this House.

Sri S. M. KRISHNA.—If a question can be authorised to be put by somebody else, so also an amendment can be.

Mr. SPEAKER.—Sri Krishna's suggestion reminds me of comparison of two things by wrong methods. Members must study. That is why I am saying there is Provision in the rules for questions being asked by members other than those who tabled them. But it is not provided in the rules in respect of amendments. The position is that a Member who gives notice of an amendment alone can move it and it cannot be moved by another member even though the Mover authorises him.

Sri S. SIVAPPA.—The Chair can put it.

Mr. SPEAKER.—This does not reflect well on the Leader of the opposition nor on me having tried to guide him for the past four years.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—In case the person who has given notice is not in a position to move, on a personal request, it may be permitted to be moved by another member. I only seek the indulgence of the Chair.

Mr. SPEAKER.—Why take the House on wrong lines? If a Member has got sore throat, his amendment may be moved by another provided the ailing member is present in the House.

Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—He is in the lounge.

Mr. SPEAKER.—I am not casting any remarks. The point is whenever an amendment is moved, it is open to the Mover to withdraw it. It is an individual discretion which he has to exercise. He has to do it and the House has to apply its mind. This is the procedure that is to be followed. So far as questions are concerned, the procedure is totally different. That is why certain things can be got done by a sort of delegation. Here it is not possible. May I go further and say he might be there; he might have a sore throat; he might come in and he might sit with you and therefore this can be done. The member need not kindly embarrass me.

†Sri K. S. SURYANARAYANA RAO.—I may be permitted to say a few words on Section 10, which amends Section 16. It gives a general power to the Board to fix a rate to cover up part of the expenses, taxes, interest, etc. and also to make the payment of loan borrowed. Of course, the Board to have such a power is all-right. But the Board can only do it by way of rules and regulations. But the way things have gone on today, we have an apprehension that the cost of water does not go up very much. The way they have calculated, the cost is likely to go up beyond the reach of the common man to pay for water that he is likely to consume. Therefore, in the best interest of common man, a Rate Committee may be constituted with representatives of Government, representative of the Board and representative of the Corporation with such representation that the public may make to such a body. You may call it Expert Committee or the Consultative Committee and they could come to such conclusions as they could and that could be implemented. I would leave it to the consideration of the Minister to make such a provision. The consultative committee should be such as to include representatives of Corporation and it may take into consideration the cost structure of the water supply and it should not be more than what a person paying for the water consumed.

Sri R. M. PATIL.—Under Section 14, there is a provision for providing a consultative Committee. There is already a consultative Committee established. In addition to the Members of the Board, certain members are nominated in that consultative committee. It consists of Mayor, Deputy Mayor and also some corporators, and M.L.As. of the City and therefore, it represents practically the common man as well as the man who is interested in the common welfare of the people. Under these circumstances, it is not advisable as suggested by my friend to think of a parallel body a rate fixing committee, so far as fixing of the rates are concerned. It amounts to practically taking away the powers of the Board as well as the powers of the Consultative Committee. Therefore, the suggestion cannot be accepted.